

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	6105208575
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6105208575.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu 1/: Ing. B. Z., narodený XX. R. XXXX, trvale bytom G. V. X, XXX XX O. O., a žalobcu 2/: ALIANCIA, s.r.o., so sídlom Žltý piesok 4, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 31 619 355, proti žalovanému: AGROSTAV a.s., so sídlom Sládkovičova 92, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 31 573 584, o neplatnosť právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 64Cb/95/2005, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/178/2009-340 zo dňa 30. septembra 2009, takto

rozhodol:

- I. Dovolacie konanie vo vzťahu k žalobcovi 2/ z a s t a v u j e .
- II. Dovolanie o d m i e t a .
- III. Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol rozsudkom, č. k. 64Cb/95/2005-89 zo dňa 1. decembra 2006 tak, že návrh žalobcov zamietol a uložil žalobcom povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 5 305,- Sk do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti Notárskej zápisnice N 262/99 NZ250/99 spísanej dňa 28. mája 1999 na Notárskom úrade Mgr. Zory Belkovej, advokátky so sídlom Skuteckého 16 v Banskej Bystrici. Okresný súd z vykonaného dokazovania zistil, že dňa 28. mája 1999 bola formou notárskej zápisnice na notárskom úrade spísaná Dohoda o osvedčení o vyhlásení o uznaní dlhu a súhlase dlžníka s exekúciou, v ktorej ako oprávnená

strana bol označený veriteľ AGROSTAV a.s., ako povinný strana dlžník ALIANCIA, s.r.o. a ako pristupujúci dlžník H., podnikateľ. Žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti notárskej zápisnice na základe tvrdení, že túto podpísali v omyle, nakoľko nemali vedomosť, že na liste vlastníctva bola zapísaná t'archa. Pokiaľ by touto informáciou disponovali, zápisnicu by nepodpísali. Ďalšou chybou notárskej zápisnice podľa žalobcov bolo, že Ing. Vladimír Holko bol od 4. mája 1999 konateľom spoločnosti SLOVANIA s. r. o. V. J. mal žalobcom ukázať list vlastníctva, ktorý bol falošný, a donútil ich k podpisu notárskej zápisnice.

3. Podľa okresného súdu platnosť alebo neplatnosť notárskej zápisnice nemôže byť riešená prostredníctvom určovacej žaloby podľa § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „OSP“), nakoľko zápisnica o právnom úkone, ktorá je verejnou listinou, je len formou právneho úkonu a nemožno ju považovať za právny úkon samotný. Podľa okresného súdu na určenie neplatnosti notárskej zápisnice určovacou žalobou nemôže byť daný ani naliehavý právny záujem, pretože podanou žalobou nie je možné ohrozenie práv, ani právnu neistotu žalobcov odstrániť. K námietke žalobcov, že notársku zápisnicu žalobcovia podpísali v omyle súd prvej inštancie uviedol, že právne relevantným dôsledkom právneho úkonu urobeného v omyle je jeho relatívna neplatnosť. Právo dovoliť sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa premŕčuje vo všeobecnej 3-ročnej premŕčacej lehote. Podľa okresného súdu aj keby žalobcovia osvedčili naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti, bol by nárok žalobcov vzhľadom na vznesenú námietku premŕčaný.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu 1/ rozhodol rozsudkom, č. k. 41Cob/178/2009-340 zo dňa 30. septembra 2009, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a nepriznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia v zmysle § 219 ods. 2 OSP a stotožnil sa s argumentáciou okresného súdu. Odvolanie žalobcu 1/ považoval za nedôvodné. Osobitne skonštatoval, že medzi účastníkmi konania nebola sporná skutočnosť, že predmetnú notársku zápisnicu podpísali H. Z. a notárka Mgr. Zora Belková. Po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie žalobca 1/ uviedol, že notársku zápisnicu nepodpísal. Vzhľadom na to, že žalobca 1/ bol na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, poučený súdom prvej inštancie o povinnosti predložiť všetky dôkazy najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr súd neprihliadne, odvolací súd podľa § 120 ods. 4 OSP na túto námietku žalobcu neprihliadol.

5. Z obsahu notárskej zápisnice podľa odvolacieho súdu vyplýva, že účastníci konania sa dohodli vo forme notárskej zápisnice na uzavretí dohody o osvedčení, o vyhlásení a uznaní dlhu. Vzhľadom na to, že notárska zápisnica nie je právnym úkonom, právom a ani právnym vzťahom, nemožno sa žalobou domáhať jej neplatnosti v zmysle § 80 OSP. Pre úplnosť odvolací súd v súlade s právnym názorom okresného súdu uviedol, že nie je daný ani ďalší predpoklad podania určovacej žaloby, a to naliehavý právny záujem. Žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti notárskej zápisnice podpísanej dňa 28. mája 1999 podaním návrhu na začatie konania dňa 3. mája 2005. Pokiaľ by aj žalobcovia podpísali notársku zápisnicu v omyle, mali sa neplatnosti právneho úkonu domáhať v 3-ročnej premŕčacej dobe. Keďže žalobca vzniesol námietku premŕčania, žalobcovia uplatnili právo po uplynutí doby, v ktorej bolo potrebné sa právnych dôsledkov omylu domôcť.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu doručili žalobcovia podanie (č. l. 355 súdneho spisu), ktoré je možné podľa obsahu posúdiť ako dovolanie. Žalobcovia v podaní namietajú nepravdivé tvrdenia konajúcich súdov a ich obštrukcie. Podľa žalobcov premŕčacia doba nemohla uplynúť, nakoľko v roku 2001 podali voči notárskej zápisnici návrh na zastavenie, resp. zrušenie. O neuvážených rozhodnutiach konajúcich súdov podľa žalobcov svedčí aj vrátenie veci zo strany najvyššieho súdu späť na okresný súd. Žalobcovia tiež vyslovili názor, že podvod v podobe správoplatnenia neprávoplatného predbežného opatrenia na súde nebol omylom, ale trestným činom s naznačenou účasťou predsedníčky senátu. V napadnutom rozsudku nie je rešpektované ani ustanovenie § 40 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov, nakoľko právny úkon nebol urobený vo forme ako vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov. Konajúce súdy navyše nerešpektovali ani rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý sa podľa žalobcov vyjadril, že jeho rozhodnutia platia len do

budúcna a teda notárska zápisnica nie je exekučným titulom. Žalobca zdôraznil, že žalovaný využíva klientelizmus a korupciu na bezdôvodné obohatenie.

7. Dovolací súd pred samotným posúdením podaného dovolania považoval za potrebné (aj s poukazom na zistenia súdu prvej inštancie) najskôr preskúmať, či sú dané podmienky konania na strane oboch dovolateľov. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica dovolací súd zistil, že žalobca 2/ obchodná spoločnosť ALIANCIA, s.r.o. bola zrušená od 18. apríla 2019, pričom právnym dôvodom zrušenia spoločnosti bolo uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 5K/6/2018-178 zo dňa 26. marca 2019, právoplatné dňa 18. apríla 2019, ktorým bolo zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku dlžníka - ALIANCIA, s.r.o. Následne došlo k ex offo výmazu žalobcu 2/ z obchodného registra, a to od 11. júla 2019. V súvislosti so zánikom právnickej osoby ako strany sporu v priebehu konania musí dovolací súd postupovať podľa § 64 CSP, podľa ktorého ak strana zanikne počas konania skôr ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže žalobca 2/ zanikol bez právneho nástupcu, a teda niet subjektu, s ktorým by bolo možné pokračovať v konaní, dovolací súd dovolacie konanie vo vzťahu k žalobcovi 2/ zastavil.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“)) skúmal, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo podrobené dovolaciemu prieskumu.

9. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané ešte za účinnosti OSP, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a uvádza, že v dovolaní bolo potrebné popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napáda, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha. Podľa § 241 ods. 4 OSP súd prvej inštancie vyzve toho, kto podal dovolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné dovolanie alebo dovolanie, ktoré neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, v určenej lehote doplnil alebo opravil. Ak sa aj napriek výzve súdu v lehote 10 dní dovolanie neopraví alebo nedoplní, predloží súd prvej inštancie dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu. Uvedené ustanovenia OSP ohľadom náležitostí dovolania bolo s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradené § 428 CSP. Na rozdiel od právnej úpravy OSP však súd prvej inštancie už nevyzýva na odstránenie väd dovolania s výnimkou vady nedostatku právneho zastúpenia v prípade, ak dovolateľ nebol o tejto povinnosti riadne poučený.

10. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie uznesením, č. k. 64Cb/95/2005-624 zo dňa 8. decembra 2023 vyzval žalobcu 1/ na doplnenie náležitostí dovolania, a to, aby uviedol v akom rozsahu a z akých dôvodov napáda rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež čoho sa domáha. Žalobca reagoval na výzvu súdu prvej inštancie podaním zo dňa 13. decembra 2023 (č. l. 628 a nasl. súdneho spisu), avšak zákonné náležitosti dovolania týmto a ani žiadanými ďalšími podaniami doposiaľ nedoplnil.

11. Vzhľadom na to, že žalobca 1/ ani napriek výzve súdu prvej inštancie na doplnenie povinných zákonných náležitostí dovolania svoje podanie v požadovanom smere doposiaľ nedoplnil, pričom dovolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že dovolanie nemá zákonné náležitosti dovolania (v akom rozsahu a z akých dôvodov dovolateľ napáda rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež čoho sa domáha), v dôsledku čoho v dovolacom konaní nie je možné pokračovať, dovolací súd rozhodol tak, že dovolanie žalobcu 1/ podľa § 447 písm. d) CSP odmietol.

12. Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je tiež povinné právne zastúpenie dovolateľa. Povinné právne zastúpenie je zakotvené v § 429 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť nemusí byť splnená iba vtedy, ak je dovolateľom fyzická osoba,

ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), alebo ak ide o dovolateľa v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti CSP zastúpeného osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. c) CSP). Podmienka povinného zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní musí byť splnená nielen v čase začatia dovolacieho konania (pri spísaní dovolania), ale musí byť splnená aj počas celej doby trvania dovolacieho konania. Rovnaká povinnosť právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní bola ustanovená aj v čase podania dovolania (§ 241 ods. 1 OSP).

13. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

14. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie uznesením, č. k. 64Cb/95/2005-645 zo dňa 14. januára 2025 vyzval žalobcu 1/, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia predložil plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní alebo, aby súdu predložil listiny preukazujúce, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Súd prvej inštancie tiež žalobcu 1/ upozornil, že ak sa mu nepodari nedostatok tejto procesnej podmienky odstrániť, dovolací súd dovolanie odmietne v súlade s ustanovením § 447 písm. e) CSP. Žalobca 1/ reagoval na uznesenie súdu prvej inštancie podaním zo dňa 20. januára 2025 (č. l. 651 a nasl. súdneho spisu), avšak týmto a ani žiadnymi ďalšími podaniami vadu povinného zastúpenia v dovolacom konaní doposiaľ neodstránil.

15. Dovolací súd na základe uvedeného preto konštatuje, že dovolateľ nie je v tomto dovolacom konaní zastúpený advokátom, čím nie je splnená zákonná procesná podmienka dovolacieho konania podľa § 429 ods. 1 CSP. Možno tiež konštatovať, že v rozhodovanej veci nebolo zo strany dovolateľa preukázané, že by sa malo jednať o výnimku podľa § 429 ods. 2 CSP. Keďže nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle § 429 ods. 1 CSP v podobe povinného právneho zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní advokátom a nejedná sa ani o výnimku podľa § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd dovolanie odmietol tiež podľa § 447 písm. e) CSP.

16. Najvyšší súd sumarizuje, že vzhľadom k tomu, že dovolanie nespĺňa procesné podmienky vyplývajúce z ustanovení § 428 a § 429 CSP (resp. § 241 ods. 1 OSP), dovolanie žalobcu 1/ odmietol podľa § 447 písm. d) a písm. e) CSP.

17. Žalovanému, ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania, vznikol voči oprávnenému nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnému preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (porovnaj R 72/2018).

18. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.